

przewodnik – celownik
trafaj bezbłądnie

Paryż

atlas miasta
w środku!

ERGO
HESTIA

 Bezdroża

Ubezpieczenie
w podróży

Autorki przewodnika: Aneta Pazik, Joanna Uchto
Współpraca: Aurelia Hołubowska (uzupełnienia tekstów)
Aktualizacja: Katarzyna Gluc
Redaktor prowadzący: Maciej Żemojtel
Kompleksowe opracowanie redakcyjne: Aurelia Hołubowska
Redakcja i korekta wydania: Gabriela Turzańska, Maciej Żemojtel
Zdjęcie na okładce:

© iStockphoto.com | Matejaj

Opracowanie kartograficzne: Grzegorz Marchut, Maciej Drzniewicz

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

OSM (<http://www.openstreetmap.org>)

Koncepcja graficzna serii: Panczakiewicz Art Design, Paweł Panczakiewicz

Projekt okładki i strony tytułowej: MAZAKI STUDIO Konrad Rządowski

Skład: Krzysztof Hosaja

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji. Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 2309863
e-mail: redakcja@bezdroza.pl
księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!
Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:
<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bepac3>
Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie III
ISBN: 978-83-246-8585-1
Copyright © Helion, 2014

- Kup książkę
- Poleć książkę
- Oceń książkę
- Księgarnia internetowa
- Lubię to!
Nasza społeczność

SPIS TREŚCI

przewodnik-celownik
trafaj bezbłądnie

4 Indeks atrakcji turystycznych

15 Atlas Paryża

57 Historia Paryża

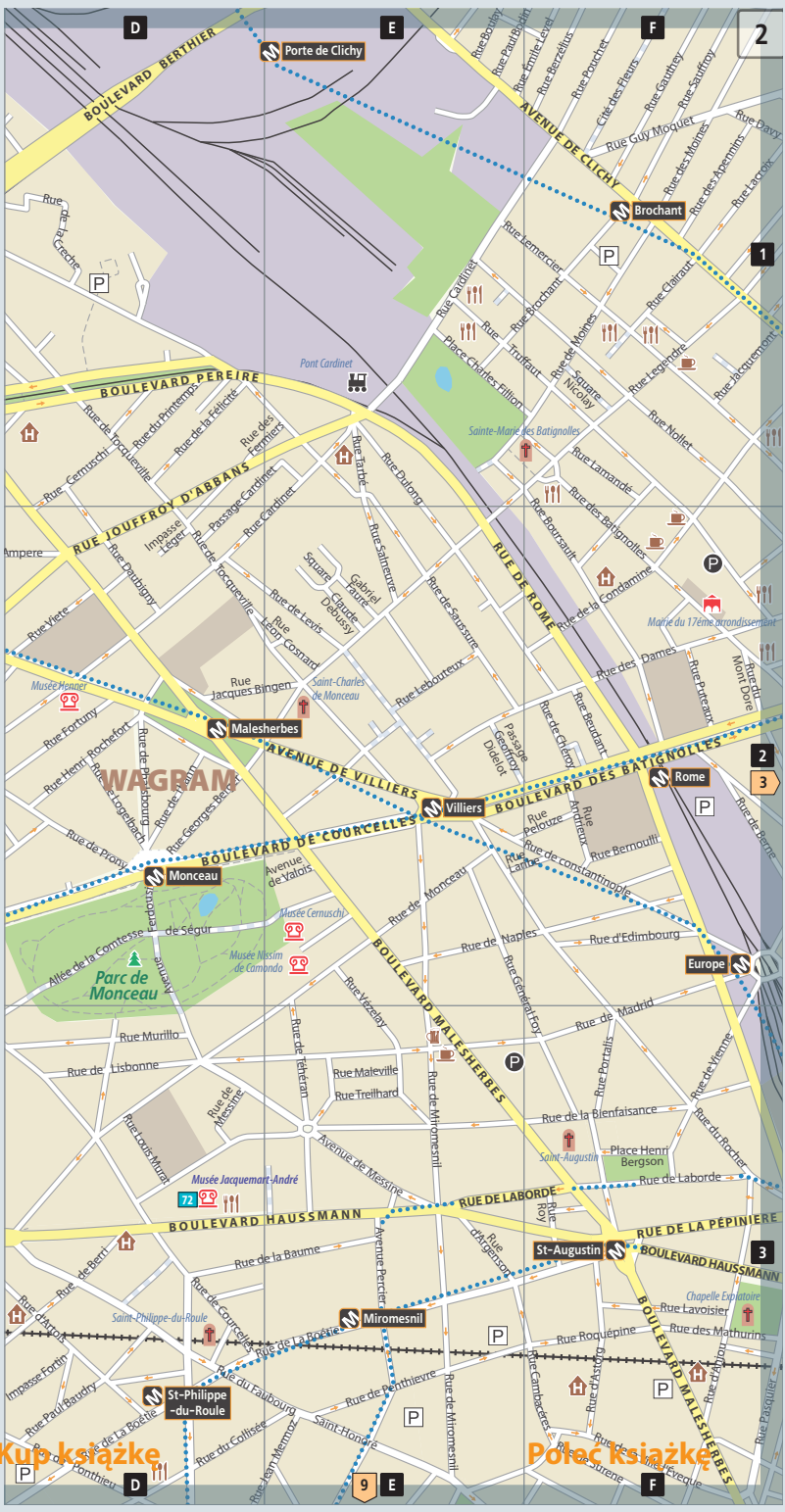
69 Atrakcje Paryża

175 Informacje praktyczne

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

© Gaullier-Willame | Dreamstime.com

Kamienni obserwatorzy

Początki

Zalety doskonałej lokalizacji Paryża doceniono już ponad 2000 lat temu – odkryli je Paryżjowie, celtyckie plemię, które założyło tu swoją osadę. Potem miejscowością władali Rzymianie, a tych z kolei wyparli Frankowie. Po podboju Galii przez Franków Paryż stał się głównym ośrodkiem ich państwa. Karol Wielki (z dynastii Karolingów panującej od 751 r.) przeniósł wprawdzie stolicę do Akwizgranu, a władzę w mieście przekazał miejscowym dostojnikom, jednak już w 987 r. ostatni hrabia Paryża, Hugo Kapet, koronował się na króla Francji. Data ta wyznacza też początek długiego panowania nowej dynastii – Kapetyngów.

Średniowiecze

Paryż szybko stał się ważnym ośrodkiem kulturalnym, m.in. dzięki napływowi przedstawicieli ówczesnej elity intelektualnej oraz powstawaniu nowych klasztorów i kościołów. Z kolei na rozwój gospodarczy stolicy Francji wpływ mieli kupcy oraz rzemieślnicy, którzy organizowali się w cechy. Najbardziej wpływowe było zrzeszenie kupców transportujących swoje towary rzeką. O znaczeniu tej grupy zawodowej do dziś przypomina żaglowiec w herbie Paryża. Filip II August (1180–1223), dbając o rozwój gospodarczy miasta, wybudował dla kupców hale targowe i ulepszył

urządzenia portowe. Również temu królowi stolica Francji zawdzięcza utworzenie uniwersytetu paryskiego. W XIII w. 80-tysięczny Paryż był największym miastem chrześcijańskiej Europy. W następnym stuleciu sytuacja stolicy Francji uległa diametralnej zmianie. Ludność cierpiała głód (1315–17) i była dziesiątkowana przez epidemię dżumy (1348–49). Na domiar złego w 1. poł. XIV w., po wygaśnięciu głównej linii dynastii Kapetyngów, rozpoczęły się angielsko-francuskie zmagania o tron, znane jako wojna stuletnia (1337–1453). Walki nie ominęły także Paryża, m.in. w 1356 r. przewodniczący cechu kupców, Étienne Marcel, ogłosił się panem miasta i stanął przeciwko samemu delfinowi Francji (następca tronu francuskiego), przyszłemu Karolowi V (1364–80). Ten ostatni, już jako król, na nowo obwarował prawobrzeżny Paryż, aby chronić przedmieścia przed Anglikami, oraz rozbudował Bastylię. Kilkadziesiąt lat później (w 1420 r.) Paryż

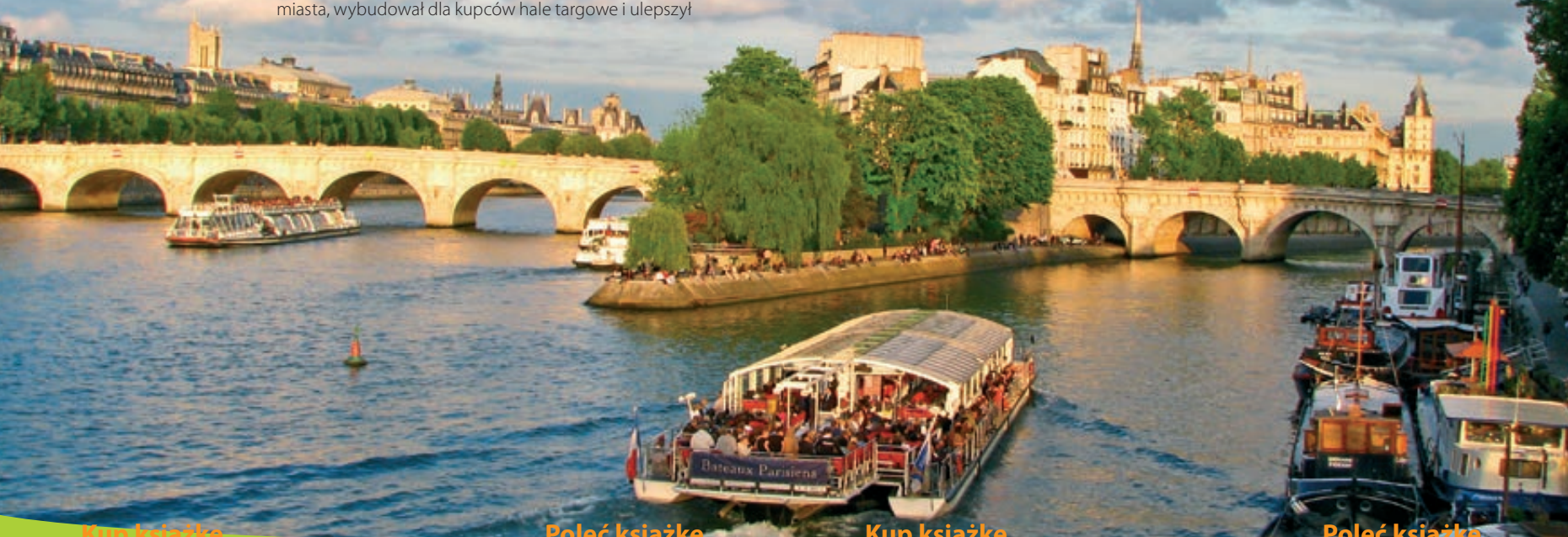
dostał się jednak w ręce „gości” zza kanału La Manche. Miasto zostało odebrane Anglikom 16 lat później. W 2. poł. XV w. wojna stuletnia dobiegła końca, a Paryż znów mógł cieszyć się pokojem i dobrobytem. Godność stolicy odzyskał jednak dopiero w następnym stuleciu, za panowania Franciszka I (1515–47).

Epoka renesansu i władzy absolutnej

Rozwój Paryża renesansowego wiąże się z powrotem do stolicy Franciszka I Walezego po 1530 r. Władca ten rozpoczął przekształcanie średniowiecznego Luwru w renesansowy pałac, on także zainicjował budowę kościoła Saint-Eustache i ratusza. Paryż rozkwitł też intelektualnie i kulturalnie – przyczynił się do tego rozwój drukarstwa, a także działalność licznych poetów i uczonych. Najwybitniejsi nauczali w założonym w 1530 r. Collège de France.

▼ Serce Paryża – Île de la Cité

© Bartek Cieniawa | photobart.com

Kup książkę

58

Poleć książkę

Kup książkę

59

Poleć książkę

PARYŻ

Rzeź hugenotów

W noc św. Bartłomieja, z 23 na 24 sierpnia 1572 r., z inicjatywy Katarzyny Medycejskiej wymordowano kilka tysięcy hugenotów (francuskich wyznawców kalwinizmu), którzy przybyli do Paryża na ślub Henryka III Nawarskiego.

Choć otwarty na wiele idei epoki odrodzenia, katolicki Paryż pozostał nieprzyjazny reformacji. Podziały religijne były na tyle głębokie, że ich „owocem” stała się osławiona rzeź hugenotów w noc św. Bartłomieja w 1572 r. (zob. ramka). Walki na tle wyznaniowym trwały także w następnych dziesięcioleciach. W celu walki z hugenotami zawiązała się Liga Katolicka, stronnictwo katolików występujące także przeciw królowi, Henrykowi III Walezemu (1574–89), gdy ten poczynił pewne ustępstwa na rzecz protestantów. Dopiero następca tego monarchy (zasztyletowanego zresztą przez katolickiego mnicha), Henryk IV (1589–1610), zdołał zakończyć francuskie wojny religijne.

Panowanie Henryka IV wiąże się ze zmianami w architekturze Paryża. Na początku XVII w. przebudowano Luwr i, wzniesiony przez Katarzynę Medycejską, pałac Tuileries. Henryk IV zakończył też budowę ratusza i Pont Neuf. Stolica Francji rozwijała się także jako ośrodek kultury i nauki: w 1620 r. powstała drukarnia królewska, a 15 lat później – Akademia Francuska (najstarsze francuskie

towarzystwo naukowe). Miasto piękniało i rozrastało się. W 1. poł. XVII w. założono ogród botaniczny, kardynał Richelieu kazał wystawić sobie Pałac Kardynalski (dziś: Pałac Królewski), a dla wdowy po Henryku IV, Marii Medycejskiej, wzniesiono Pałac Luksemburski. Ludwik XIII (1610–43) zbudował umocnienia na prawym brzegu Sekwany (obecnie na ich miejscu znajdują się bulwary). Powstały nowe dzielnice – Le Marais, przedmieścia Saint-Honoré i Saint-Germain; zabudowano też Île St-Louis.

Panowanie Ludwika XIV (1643–1715) to okres niezwykłego rozkwitu kulturalno-architektonicznego stolicy Francji. Skanalizowano całe połacie miasta i założono manufaktury zaopatrujące paryżan w luksusowe wyroby. Król polecił zbudować przytułki dla biednych oraz przeznaczony dla weteranów wojennych Hôtel des Invalides. Jednak w tym czasie nad stolicą zbierały się już czarne chmury. Na początku XVIII w. w Paryżu istniały wielkie nierówności społeczne. Potrzeby biedoty były kompletnie ignorowane.

Zmiana tej sytuacji miała nastąpić już pod koniec stulecia.

Od rewolucji francuskiej do II Cesarstwa

Wybuch rewolucji w 1789 r. wyrzucił dotychczasowy porządek rzeczy do góry nogami. Paryż stał się sceną większości wydarzeń związanych z tym krwawym i otoczonym ponurą sławą przewrotem (m.in. zgilotynowania w 1793 r. pary królewskiej – Ludwika XVI i Marii Antoniny), przez co znalazł się na ustach całej Europy. Kraj na kilka lat pogrążył się w chaosie wojny domowej i terroru. Kres rewolucji francuskiej położył dopiero generał Bonaparte, który w 1799 r. objął władzę w wyniku zamachu stanu. Swoistą pamiątką po tym ważnym w dziejach Francji epizodzie są barwy rewolucji – kolory Paryża, niebieski i czerwony, przeplecione z bielą dynastii Burbonów – które z czasem stały się barwami narodowymi kraju.

Paryż otrzymał od Napoleona specjalny status, stał się miastem bez mera i rady miejskiej, ale „pod opieką prefekta Sekwany i prefekta policji bezpośrednio pod rozkazami rządu”. Bonaparte miał bogate plany dotyczące stolicy Francji. Z jego rozkazu rozpoczęto budowę m.in. Łuku Triumfalnego, kolumny na placu Vendôme, kanałów Ourcq, Saint-Martin i Saint-Denis.

© Bartek Cieniawa | photobart.com

Arc de Triomphe du Carrousel

Jardins des Tuileries

© Bartek Cieniawa | photobart.com

4 **Basilique du Sacré-Cœur**

(bazylika Serca Jezusowego)

4 J1

35, rue du Chevalier de la Barre
 linia 2, stacja Anvers;
 linia 12, stacja Abbesses
 www.sacre-coeur-montmartre.com
 bazylika: codz. 6.00–23.00;
 kopia i krypta: 9.00–19.00

tak

Bazylika Sacré-Cœur stoi na najwyższym wzgórzu dzielnicy Montmartre (130 m n.p.m.), na północ od centrum Paryża. Jej białe kopuły, nawiązujące układem do weneckiej bazyliki św. Marka widać niemal z całego miasta (co turystom może ułatwić orientację), a jej wierzchołek jest drugim co do wysokości – po wieży Eiffla – punktem Paryża.

Świątynia powstała jako symbol powrotu Francji do dawnej świetności po klęsce w wojnie z Prusami (1870–71). Kościół w stylu neoromańsko-bizantyńskim wzniesiono w 1914 r., po ponad 40 latach budowy (sporo czasu zajęło zwłaszcza utwardzenie gruntu i budowa fundamentów), a konsekrowano go dopiero po I wojnie światowej – w 1919 r.

Wymiary świątyni są imponujące: ok. 100 m długości i 50 m szerokości. Jej kopuły sięgają 79 m, a wieża północna ma 83 m wysokości. W owej wieży znajduje się najcięższy dzwon w Paryżu (ok. 19 ton), „Savoyarde” (Sabaudczyk); samo jego serce waży 850 kg. Ze szczytu kopuły (wejście schodami po lewej stronie nawy) można podziwiać panoramę Paryża i widok na tereny oddalone nawet o 30 km. Elewacje kościoła wyłożono trawertynem, zwanym też białym granitem – stąd potoczna nazwa budowli: „biała bazylika”. Fasadę zdobi figura Chrystusa oraz konne posągi chyba najbardziej lubianych przez Francuzów postaci: Joanny d’Arc oraz króla Ludwika IX Świętego.

Wnętrze bazyliki jest dość bogato zdobione (choć początkowo zakładano, że będzie to kościół pielgrzymkowy o bardzo skromnym wystroju), a dekoracje utrzymano w stylu neobizantyńskim. To właśnie w prezbiterium Sacré-Cœur znajduje się jedna z największych mozaik na świecie – w jej centrum zobaczymy Chrystusa z rozpostartymi rękoma.

W neoromańskiej krypcie pod świątynią wyświetlane są filmy o historii kościoła; znajduje się tam również urna z sercem inicjatora budowy bazyliki – przemysłowca Alexandre’a Legentila.

Na wzgórzu można wejść pieszo po ogromnych schodach, otoczonych fontannami i tarasami zdobnymi w piękne ogrody, albo wjechać naziemną kolejką linową (*funiculaire*), kursującą obok pieszej trasy – do przejazdu upoważniają bilety na metro.

Obecnie bazylika Sacré-Cœur jest jednym z najczęściej odwiedzanych i fotografowanych zabytków Paryża.

© Felinda | Dreamstime.com

Biała bazylika...

© Bartek Cieniawa | photobart.com

Portal bazyliki

Wnętrze
Sacré-Cœur

9 Bois de Vincennes

21 U9

(Lasek Vincennes)

Lasek Vincennes znajduje się na południowo-wschodnich obrzeżach Paryża i uchodzi za najpiękniejszy park w stolicy Francji. Znany jest przede wszystkim z obronnego XIV-wiecznego zamku (**Château de Vincennes**) z 42-metrowym donżonem i kaplicą, wybudowanego w 1370 r. przez Karola V Mądrego. Twierdza pełniła różne funkcje, m.in. więzienia, w którym przetrzymywany był Diderot. Dzisiaj w jej murach mieści się muzeum historyczne. Na południe od zamku znajduje się **Parc Floral de Paris**, czyli ogród botaniczny będący jednym z najpopularniejszych miejsc wypoczynku paryżan. Niedaleko stąd do **La Cartoucherie**, kiedyś punktu produkcji amunicji, dziś siedziby Théâtre de la Tempête. W 1934 r. w zachodniej części lasku otworzono **Parc Zoologique**. Tuż obok niego znajduje się **Musée des Arts d'Afrique et d'Océanie** z ciekawą wystawą sztuki rodem z Afryki i Oceanii. Częstym gościem w tym miejscu był swego czasu poszukujący inspiracji Picasso.

linia 1, stacja Château de Vincennes;
linia 8, stacja Porte Dorée

www.boisdevincennes.com
www.chateau-vincennes.fr
www.la-tempete.fr
www.parcfloraldeparis.com

Château de Vincennes:
codz. IX–IV 10.00–17.00;
V–VIII 10.00–18.00;
Le Parc Floral de Paris:
codz. 10.00–18.00; Parc
Zoologique:
codz. 10.00–17.00;
Musée des Arts d'Afrique
et d'Océanie: pn., sr.–nd.
10.00–12.00 i 13.30–17.30

Château de Vincennes:
N 8,50 EUR, U 5,50 EUR;
Musée des Arts d'Afrique
et d'Océanie:
N 5,70 EUR, U 4,30 EUR

tak

10 Catacombes de Paris

17 H8

(katakumby)

„Stój. Wchodzisz do królestwa umarłych” – tak brzmi inskrypcja nad wejściem do paryskich katakumb. Znajdują się one w części dawnych kamieniołomów wapienia Denfert-Rochereau. W 1786 r. z powodów sanitarnych, chcąc uniknąć epidemii szalejących w przeludnionym mieście, zaczęto znosić tu szczątki z cmentarza w dzielnicy Les Halles, a później także z innych cmentarzy paryskich. Szacuje się, że złożono tu kości ok. 6 mln osób z okresu tysiąca lat. Po zejściu spiralnymi schodkami ok. 20 m w dół, najpierw zwiedza się część muzealną ze zdjęciami i wiadomościami historycznymi. Potem dopiero, wędrując korytarzami, patrzy się na starannie ułożone piszczelie i czaszki, a kamienne tabliczki informują o pierwotnym miejscu pochówku i dacie przeniesienia szczątków. Dla zwiedzających paryskie katakumby udostępniono m.in. utworzone w XIX w. pomieszczenia, np. Kryptę Męki Pańskiej (Rotunda Piszczeli) i tzw. Grobowiec Gilberta. Taka bliskość szczątków ludzkich dla wielu może być odstrasżająca. Jednak byli i tacy, którym to nie przeszkadzało. W czasach przed rewolucją urządzano tutaj huczne zabawy, a w okresie II wojny światowej katakumby były siedzibą francuskiego ruchu oporu.

1, Avenue du Colonel Henri
Rol-Tanguy

linia 4, 6,
stacja Denfert-Rochereau

www.catacombes.paris.fr

wt.–nd. 10.00–17.00

N 8 EUR, U 4 EUR

Fasada kaplicy
w Château de Vincennes

W Parc Floral de Paris

© Bartek Cieniawa | photobart.com

© Bartek Cieniawa | photobart.com

Bois de Vincennes

© Bartek Cieniawa | photobart.com

11 Cathédrale Notre-Dame de Paris

11 K6

(katedra Notre Dame, katedra Panny Marii)

Katedra Notre Dame to serce i jeden z symboli Paryża. Powstała ona na miejscu bazyliki poświęconej św. Stefanowi, a ta z kolei zastąpiła świątynię pogańską. Kamień węgielny pod budowę katedry położono w 1163 r., a prace zakończono dopiero w połowie XIV w. Najstarszą częścią świątyni jest prezbiterium z podwójnym obejściem – powstało ono jeszcze w XII stuleciu. W czasie rewolucji francuskiej, podobnie jak inne kościoły, Notre Dame została zdewastowana (ocalał jedynie największy dzwon), a część cennego wyposażenia – skradziona. Zniszczeniu uległa m.in. tzw. Galeria Królów (28 rzeźb biblijnych władców z pokolenia Judy, przodków Chrystusa) na zachodniej, głównej, fasadzie: rewolucjoniści niszczyli ją, uważając, że są to posągi królów Francji. Katedra została przemianowana początkowo na Świątynię Rozumu, a następnie – Świątynię Najwyższej Istoty. Budowla służyła również jako magazyn. W 1844 r. zaczęto prace renowacyjne, które trwały aż 23 lata. Kierował nimi głównie architekt Viollet-le-Duc, któremu w dużej mierze świątynia zawdzięcza obecny kształt. Odnowiono m.in. centralną iglicę, dodano do niej posągi ewangelistów i apostołów, a na balustradzie otaczającej wieżę północną umieszczono chimery.

W katedrze Notre Dame miały miejsce wydarzenia tak ważne dla historii Francji, jak koronacja Napoleona Bonaparte na cesarza. Tu także odbywały się ceremonie pogrzebowe kolejnych prezydentów Republiki Francuskiej: de Gaulle'a, Pompidou i Mitterranda. Ciekawostką jest też to, że właśnie w katedrze w 1573 r. Henryk Walezy przyjął posłów proponujących mu polską koronę. Obecnie w kościele w dalszym ciągu odprawiane są msze, często też organizowane są tu koncerty. Katedra Notre Dame została wybudowana w stylu gotyckim. Uwagę zwraca zwłaszcza fasada zachodnia z potrójnym portalem z XIII w. o bogatej dekoracji rzeźbiarskiej. W tympanonach umieszczono m.in. sceny z życia Matki Bożej (brama po lewej stronie) i przedstawienie Sądu Ostatecznego (środkowa); prawa brama poświęcona jest św. Annie. Powyżej znajduje się olbrzymia rozeta (o średnicy 9,6 m), w centrum której mieści się medalion z Maryją. Pomiędzy rozetą a portalami można zauważyć szereg rzeźb. Jest to wspomniana już tzw. Galeria Królów. Fasadę zachodnią wieńczą dwie niemal 70-metrowe wieże. Zostały one udostępnione dla zwiedzających (wejście przez wieżę północną, od rue du Cloître Notre Dame). Chcąc je zwiedzić, trzeba przygotować się na prawdziwą wspinaczkę, gdyż na szczyt prowadzi 387 schodów. W trakcie wędrówki można zobaczyć z bliska słynne chimery, a także ważący 13 ton dzwon „Emmanuel”. Legenda głosi, że został on odlany w 1631 r. z biżuterii ofiarowanej na ten cel

6, parvis Notre-Dame, place Jean-Paul II
 linia 4, stacje Cité lub Saint-Michel; linia 1, 11, stacja Hôtel de Ville; linia 10, stacja Maubert – Mutualité lub Cluny – La Sorbonne; linie 1, 11, 14 stacja Châtelet

www.notredamedeparis.fr

katedra:
 pn.–pt. 8.00–18.45,
 sb.–nd. 8.00–19.15;
 skarbiec:
 pn.–pt. 9.30–18.00,
 sb.–nd. 9.00–18.00

skarbiec:
 N 3 EUR, U 2 EUR;
 wieże:
 N 8,50 EUR, U 5,50 EUR;
 krypta archeologiczna:
 N 5 EUR, U 3,50 EUR

tak

© Freesurf69 | Dreamstime.com

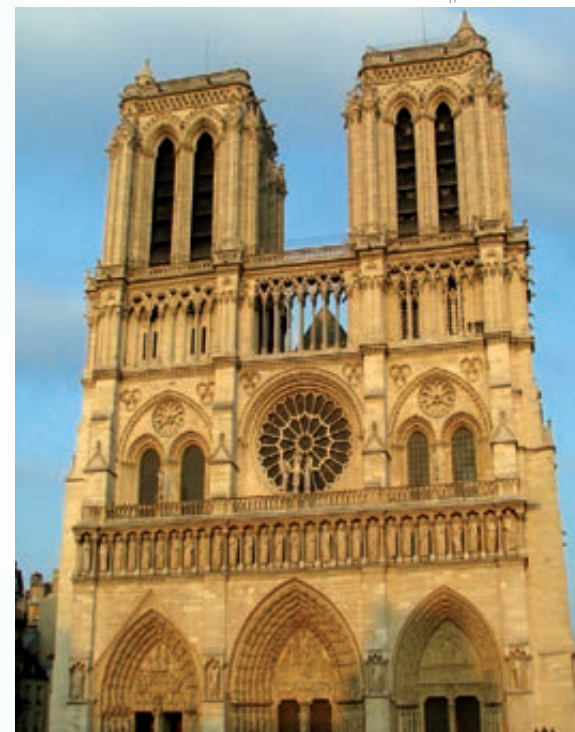
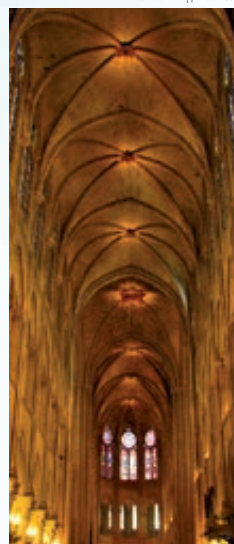
Chimera na katedralnej wieży

Katedra Notre Dame

© Bartek Cieniawa | photobart.com

Wnętrze katedry

© Bartek Cieniawa | photobart.com

26 **Église Saint-Eustache**

(kościół św. Eustachego)

11 J4

Świątynia ta wielkością ustępuje jedynie katedrze Notre Dame i kościołowi Saint-Sulpice. Jej budowę rozpoczęto na polecenie Franciszka I w 1532 r., a ukończono przeszło sto lat później. Bryła pięcioramiennego kościoła jest gotycka, jednak jego dekoracje są już w większości renesansowe. We wnętrzu warto obejrzeć bogate kapitele kolumn przy skrzyżowaniu naw, XVII-wieczne witraże w prezbiterium, nagrobek Jeana-Baptiste Colberta, ministra Ludwika XIV, oraz obrazy Rubensa. W kościele tym ochrzczono m.in. Armanda du Plessis (późniejszy kardynał Richelieu), Moliera oraz Madame Pompadour. Często są tu organizowane koncerty organowe.

place René Cassin,
wejście od rue du Jour
linia 4, stacja Les Halles
www.saint-eustache.org
pn.–pt. 9.30–19.00,
sb. 10.00–19.00,
nd. 9.00–19.00

27 **Église Saint-Germain-des-Prés**

(kościół św. Germaina na Łąkach)

10 H6

Budowę kościoła rozpoczęto ok. 1000 r., na miejscu świątyni z VI w., a konsekrowano go w 1163 r. Opactwo Saint-Germain było jednym z najważniejszych klasztorów we Francji. Prawdopodobnie stąd wywodził się m.in. Gall Anonim, autor pierwszej polskiej kroniki. Najstarsze części kościoła to XI-wieczne: nawa główna (sklepienie późniejsze) i romańska fasada. Przy głównym wejściu, w kaplicy chrztów (po lewej) znajdują się dwie średniowieczne kolumny, kapitel prawej pamięta początki świątyni. We wnętrzu warto zobaczyć też nagrobek Jana Kazimierza z 1675 r. (w kaplicy św. Franciszka Ksawerego), który po ustąpieniu z tronu polskiego był tu opatem, płytę nagrobną Karterzjusza (w kaplicy św. Benedykta) oraz XIII-wieczne witraże (w kaplicy św. Genowefy za prezbiterium).

3, place Saint-Germain-
-des-Prés
linia 4, stacja Saint-
-Germain-des-Prés;
linia 10, stacja Mabillon
www.eglise-sgp.org
codz. 9.00–19.00

28 **Église Saint-Germain-l'Auxerrois**

(kościół św. Germaina z Auxerre)

10 I5

Naprzeciwko Luwru wznosi się kościół zbudowany przez króla Roberta II Pobożnego w 1025 r. Powstał na miejscu sanktuarium św. Germaina, biskupa z Auxerre, i przez długi czas pełnił funkcję królewskiej parafii. Historia świątyni wiąże się m.in. z nocą św. Bartłomieja (1572) – sygnałem do rozpoczęcia rzezi hugenotów był dźwięk kościelnych dzwonów. Najstarszą zachowaną częścią budowli jest romańska wieża z XII w. (przy transepcie). Reszta kościoła jest gotycka. Warto zobaczyć m.in. XIII-wieczny portal, XIV-wieczną figurę NMP (w kaplicy MB) i witraże z XV w. (w transepcie).

2, place du Louvre
linia 1, stacja Louvre Rivoli;
linia 7, stacja Pont Neuf
www.saintgermainauxerrois.
cef.fr
pn.–wt., czw.–sb.
8.00–19.00, sb. 8.00–20.30,
nd. 9.00–20.00

© Bartek Cieniawa | photobart.com

Kościół Saint-Eustache wzorowano na katedrze Notre Dame

© Taolmor | Dreamstime.com

© Sedmak | Dreamstime.com

Detal portalu kościoła
Saint-Germain-l'AuxerroisKościół Saint-Germain-de-Prés
to najstarsza z istniejących
świątyni Paryża

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA
Helion SA

przewodnik-celownik
trafaj bezbłądnie

Przewodniki-Celowniki to nowatorskie publikacje turystyczne, opisujące najciekawsze miasta i regiony Europy. Ich wyróżnikiem są dokładne mapy oraz zwięzłe, przygotowane w formie leksykonu i ilustrowane zdjęciami opisy atrakcji turystycznych.

Nowe przewodniki dają swobodę podczas zwiedzania, wolność i niezależność podczas wycieczek i podróży. Pozwalają w prosty sposób odnajdywać w terenie interesujące miejsca i identyfikować obiekty. Mapa, tekst i zdjęcia uzupełniają się i tworzą wzajemnie powiązaną całość, która sprawi, że samodzielna wędrówka po mieście stanie się prawdziwą przyjemnością!

Paryż

Przewodnik-Celownik Paryż to:

- Atlas centrum miasta 1:12 500
- Alfabetyczny leksykon 104 największych atrakcji turystycznych
- Ponad 150 kolorowych fotografii
- Zwięzłe informacje praktyczne
- Przejrzysty system odsyłaczy

... a wszystko po to, by w nieskrępowany sposób cieszyć się Paryżem, bezbłądnie trafiać do wybranych przez siebie celów, ułożyć własny plan zwiedzania, poznać i zobaczyć największe atrakcje miasta.

Nr katalogowy: 16068

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl,
<http://bezdroza.pl>

ISBN 978-83-246-8585-1

9 788324 685851 >

Cena 32,90 zł